

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Osuuskunta yrityksenä

Koulutus ke 20.1.2021 Teams
Työtä, taitoa ja tukea -hanke

© Tampereen seudun osuustoimintakeskus 2021
ulla.leppanen@osuustoimintakeskus.net

1

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Osuuskuntakoulutuksen ohjelma

- Ke 20.1.2021: Osuuskunta yrityksenä
 - Innostavia esimerkkejä eri alojen pienosuuskunnista
 - Osuuskuntalain pääperiaatteet
 - Osuuskuntaan liittyminen ja osuuskunnasta eroaminen
 - Osuuskunnan vertailu muihin yritysmuotoihin
- Ke 27.1.2021: Osuuskunnan erityispiirteet
 - Työttömyysturva, eläketurva, osuuskunta työnantajana
- Ke 3.2.2021: Osuuskunnan perustaminen
 - Osuuskunnan säännöt ja asiat joista tulee sopia

2

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Yleiset käytännöt

- Koulutukselle varattu aika klo 18:00 - 20:30
- Pidämme kaksi taukoa
- Puheenvuoron saa huikaamalla "Hei Ulla"
- Voit myös nostaa käden
- Kysymyksensä saa kirjoittaa myös chattiin
- Koulutusta EI tallenneta - voimme siis keskustella vapaasti!
- Materiaalia EI saa julkaista eikä jaella eteenpäin

3

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Mihin kysymykseen haluat vastauksen?

- Mihin kysymykseen haluat tässä koulutuksessa vastauksen?

→ Sitten napakka esittäytymiskierros.

4

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Esimerkkejä pienosuuskunnista

- <https://www.kototuote.fi/> (Ylivieska, 1996)
- <https://www.sompiontahti.fi/sompion-tahti> (Sodankylä, 2013)
- <https://kainuun-kanerva.fi/kainuun-kanerva/> (Kajaani, 1995)
- <https://sites.google.com/view/osuuskuntavarkkays/etusivu> (Saarijärvi 2017)
- <https://www.yrttiaika.fi/> (Siikajoki, 2014)

HUOM! Yrittäjien yhteistyöosuuskunta, ei siis ole työosuuskunta.

5

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Mikä esimerkeistä kolahti?

- Mikä esimerkki jäi parhaiten mieleen?
- Mistä osuuskunnasta haluaisit ottaa "mallia"?
- Tunnetko muita hyviä osuuskuntaesimerkkejä?

6

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Miten pienosuuskunnat yleensä toimivat?

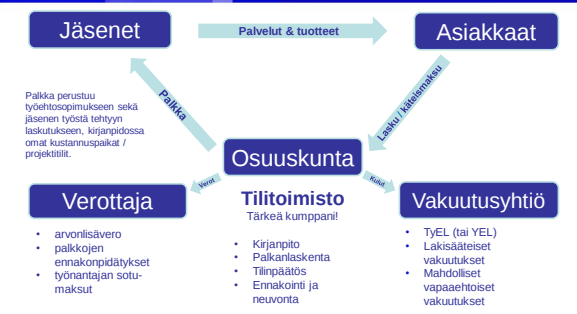
TOIMINTAMALLI

7

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Jäsenet

Palvelut & tuotteet

Asiakkaat

Palkka

Osuuskunta

Lasku kassamaksu

Verottaja

Tilitoimisto

Vero

Vakuutusyhtiö

- arvontilävero
- palkkojen ennakonpidätykset
- työnantajan sotumaksut

Tärkeä kumppani!

- Kirjanpito
- Palkanlaskenta
- Tilinpäätös
- Ennakointi ja neuvonta

- TyEL (tai YEL)
- Lakisääteiset vakuutukset
- Mahdolliset vapaaehtoiset vakuutukset

8

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Pääperiaatteet osuuskuntalaista 2014

OSUUSKUNTA YRITYSMUOTONA

9

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Osuuskunta yritysmuotona (pääperiaatteet)

- Yksi perustajajäsen riittää, parhaimmillaan tiimiyrityksenä!
- Ei lakisääteistä minimipääomaa
- Osuuden hinnan jäsenet päättävät yhdessä
- Taloudellinen vastuu rajoittuu maksettuaan osuuteen
 - Samoin kuin osakeyhtiössä
 - Toki vastuu annetuista henkilökohtaisista takauksista pysyy!

10

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Osuuskunnan jäsenyys

- Jokainen jäsen omistaa vähintään yhden osuuden
- Osuus on "sijoitus", joka palautetaan jäsenelle erotilanteessa
- Päätöksenteko yleensä ääni per jäsen -periaatteella
- Liittyminen on helppoa - ja jäsen voi myös erota ilmoittamalla
- Osuuskunnan hallitus voi erottaa jäsenen, jos:
 - jäsen rikkoo osuuskunnan sääntöjä tai
 - laiminlyö velvoitteensa jäsenenä

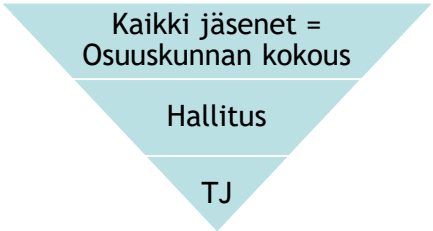
11

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Päätösvalta osuuskunnassa

12

(c) Tampereen seudun
osuustoimintakeskus 2021 / Ulla
Leppänen

2

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Osuuskunnan hallinto

1. Osuuskunnan kokouksella ylin päätösvalta (kaikki jäsenet)
 - Kokous kutsutaan koolle vähintään kerran vuodessa
2. Osuuskunnan kokous valitsee hallituksen (yleensä 1-5 jäsentä)
 - Hallitus kokoontuu tarvittaessa
3. Hallitus voi valita osuuskunnalle toimitusjohtajan
 - Toimitusjohtajaa ei ole pakko valita

13

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Osuuskunta polkuna yrittäjyyteen

MIKSI OSUUSKUNTA?

14

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Milloin osuuskunta sopii hyvin?

- Kun perustajia / yrittäjäkumppaneita on enemmän kuin yksi
- Kun halutaan tehdä isompia projekteja tiiminä / työryhmänä
- Kun toiminta on osa-aikaista ja keikkaluonteista
- Osuuskunta EI ole sopivin yritysmuoto, jos toiminnan rahoittamiseksi tarvitaan ulkopuolisia pääomasijoittajia / bisnesenkeleitä

15

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Osuuskunta polkuna yrittäjyyteen

- Oman alan osuuskunnassa voi kerätä asiakaskuntaa
- Tiimissä työskentely usein joustavampaa kuin yksin yrittäminen!
 - Osaamista voi yhdistää palvelupaketeiksi asiakkaille
- Toimintaan liittyvät kulut voi jakaa useamman jäsenen kesken
 - kirjanpito- ja markkinointikulut (nettisivut, käyntikortit, sähköpostit)
 - mahdollinen toimitila yms.

16

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Millaista yhteistyötä sinä haluaisit tehdä?

- Osuuskunnassa joukko ihmisiä rakentaa yhdessä unelmiensa työpaikan!
- Millaista työtä sinä haluaisit tehdä yhdessä muiden kanssa?

17

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Jäseneksi osuuskuntaan?

LIITTYMINEN JA EROAMINEN

18

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Jäsenyys ja työsuhte ovat kaksi eri asiaa

Jäsen

Työntekijä

19

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Pienosuuskunnan jäsenellä usein kaksoisrooli
(jäsenyyden kautta omistaja ja myös työntekijä)

Jäsen

Työntekijä

20

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Jäsenellä voi olla lisäksi johtajan rooli

Johtaja
(hallituksen
jäsen)

Jäsen

Työntekijä

21

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Toimivaan osuuskuntaan liittyminen

1. Etsi omalla alallasi toimiva osuuskunta

2. Ota yhteyttä osuuskunnan hallitukseen

3. Osuuskunnan hallitus usein haastattelee uudet jäsenet

4. Jäsenhakemus tehdään kirjallisesti (tai sähköisesti)

5. Maksa osuuskunnan osuusmaksu osuuskunnan tilille

22

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

"Osuusmaksu" = osuuden nimellisarvo

Voimassa oleva osuuskuntalaki ei enää mainitse liittymismaksua, vaan se mietetään osaksi merkintähintaa. Termit osakeyhtiölaista.

Nimellisarvo
(ei pakollinen)

= "Osuusmaksu"

"Liittymismaksu"

= Merkintähinta

23

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Ennen osuuskuntaan liittymistä

Lue osuuskunnan säännöt tarkasti - tiedät mihin sitoudut

Selvitä osuuden hinta - osuusmaksu on maksettava liittyessä

Mitä muita maksuja tai velvoitteita osuuskunnassa on?

Onko erillinen liittymismaksu, jota ei palauteta?

Mikä on toimintamalli?

Ollaanko osuuskunnassa työsuhteessa, kuten työosuuskunnassa?

Vai toimivatko jäsenet yrittäjinä, kuten laskutusosuuskunnassa?

24

(c) Tampereen seudun
osuustoimintakeskus 2021 / Ulla
Leppänen

4

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Osuuskunnasta eroaminen

- Eroaminen tapahtuu kirjallisella ilmoituksella hallitukselle
- Jäsenellä on oikeus erota milloin vain
 - HUOM! Säännöissä voi olla määräys, että jäsen voi erota esim. vasta vuoden päästä liittymisestä (max. 3 vuotta)
- Osuusmaksu palautetaan jäsenelle
 - HUOM! Palautuksessa on laista johtuen 6 kk - 24 kk viive!
 - Osuuskunta EI palauta osuutta, mikäli osuuskunnalla ei ole palautukseen varaa eroamisvuoden tilinpäätöksen mukaan.

25

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Oltava tarkkana, mistä "erotaan"

- Eroako jäsen osuuskunnasta VAI
- Loppuuko vain jäsenen työsuhde?

→ Osuuskunnassa voi olla työsuhteessa myös ilman jäsenyyttä, tai jäsenenä ilman työsuhdetta

- Eroako jäsen osuuskunnasta VAI
- Eroako jäsen (myös) osuuskunnan hallituksesta?

→ Osuuskunnan hallituksesta on erottava erikseen, jos haluaa.
→ Hallituksen jäsenenä olevan ei tarvitse olla osuuskunnan jäsen.

26

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Missä tilanteissa osuuskunta on sopiva yritysmuoto?

YRITYSMUOTOJEN VERTAILUA

27

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

OSK soveltuu toiminimeä paremmin, kun:

- Yrittäjä haluaa rajoitetun taloudellisen vastuun
 - Osk-muoto ei toki poista vastuuta henkilökohtaisista takauksista
- Jos osuuskunta on ns. työosuuskunta, voi työtä tehdä työsuhteessa. Toiminimiyrittäjä on "aina" yrittäjä.
- Toiminimiyrittäjyys vuorostaan sopii paremmin,
 - jos haluaa toimia yksinyrittäjänä
 - jos ostaa paljon henkilökohtaisia työvälineitä yms.

28

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Osk vai oy: lain olettamatarcoitus tärkein ero

- Osakeyhtiön toiminnan tarkoitus (OYL 1:5)
 - " Yhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin."
- Osuuskunnan toiminnan tarkoitus (OKL 1:5)
 - " Osuuskunnan toiminnan tarkoituksena on jäsenten taloudenpidon tai elinkeinon tukemiseksi harjoittaa taloudellista toimintaa siten, että jäsenet käyttävät hyväkseen osuuskunnan tarjoamia palveluita [- -]

29

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

OSK soveltuu osakeyhtiötä paremmin, kun:

- Halutaan demokraattinen toimintamalli (ääni per jäsen)
- Yritystä ei ole tarkoitus myydä - liiketoiminnan voi kyllä myydä
- Jäsenmäärää on tarkoitus kasvattaa tulevaisuudessa
- Perustajaryhmä on iso ja jäsenistössä on vaihtuvuutta
- Halutaan mahdollisuus jäsenen erottamiseen tarvittaessa
- Halutaan, että jäsenen sijoittama pääoma on helppo palauttaa
- Liiketoiminnan rahoitus ei vaadi ulkopuolisia sijoittajia

30

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Linkejä ja vinkkejä

- <https://www.youtube.com/watch?v=HJN5zGzQuqg>
(Osallisuutta osuuskunnista -hankkeen video)
- <https://www.youtube.com/watch?v=6H31XCv2ifl>
(Osuustoimintakeskus Pellervon video / Puska Promotion osk)
- <https://www.youtube.com/watch?v=XOw12JXT2nE>
(Leader Viisarin Tulevaisuuden tekijät - hankkeen video)
- https://www.youtube.com/watch?v=A3Crn_7853Q
(Jokainen on työn arvoinen -hankkeen video)

31

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSTOIMINTAKESKUS

Valtakunnallista asiantuntijapalvelua sinun avuksesi

Lisää linkejä ja vinkkejä

- <https://perustajanopas.pellervo.fi/>
- <https://uusyrityskeskus.fi/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=2a09d0kuSds>
(Osuustoimintakeskus Pellervo - osuuskunnan perustaminen
yhden tunnin mittainen video)

32